

Den, som läser detta i belysning af den senare historien, må döma, hvilkendera vägen Frankrike i verkligheten valt. Han må ock döma, i hvilken mån detta folk stått rent från aggressiva viljeimpulser i sin senaste utveckling, från statsmannen DELCASSÉ'S "entente cordiale" 1904 till skalden BARRÈS' "l'union sacré" 1914. Här skall endast betonas, att sådana impulser falla inom de historiska driffjädrarnas irrationella och "imponderabla" sfär, utanför de objektiva verkligheter som nu sysselsätta oss. Krafvet på Elsass är i grunden en stämning, revansch — "gamla förhoppningar och gammalt agg", enligt kejsar Wilhelm's ord till riksdagen $\frac{4}{8}$ 1914 — och ingen irredentistisk realitet.

Den rena irredentatypen — som tillika är prototypen för detta politiska fenomen — finna vi däremot i Italiens situation. I själfva verket se vi här ett fall af dubbelsidig irredenta: å ena sidan mot Frankrike, som innehar de italienska landsdelarna Savoyen, Nizza och Korsika, å andra sidan mot Österrike, som besitter "Trento e Trieste" — tillägga vi Malta i brittisk ägo, så skulle krafvet rikta sig äfven åt ett tredje håll. Den utveckling, som nu försvagat irredentatanken i väster därhän att den icke ens förmärkts, men i stället hållit den lefvande, trots folk-rättslig allians, i öster tills den där slagit ut i krig med Ö. U., ligger åter i allmänna politiska för-